

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

NUOMONĖS

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS
PAREIGŪNAS**EDAPP nuomonė apie siūlomą bendrąją Europos statistikos, susijusios su asmenimis ir namų ūkiais, sistemą**

(2017/C 87/01)

Pasiūlymo tikslas – nustatyti bendrąją Europos statistikos, susijusios su asmenimis ir namų ūkiais ir pagrįstos iš imčių surinktais individualaus lygmens duomenimis, sistemą.

Pasiūlyme yra tam tikrų nuorodų į administracinius įrašus, taip pat į kitus šaltinius arba naujoviškus statistinių duomenų teikimo metodus kalbant didelių duomenų kiekių tema. Atrodo, kad naujoviški metodai gali suteikti perspektyvos statistikai ir moksliniams tyrimams, tačiau jie taip pat kelia pavojų, sukuria iššūkius, ir teisės aktų leidėjai privalo užtikrinti, kad jokia galima nauda niekada nebūtų gaunama asmenų teisių sąskaita. Tam, kad veiksmingai apsaugotų teisę į privatumą ir teisę į asmens duomenų apsaugą, teisės aktų leidėjai turi numatyti galimus pavojus ir iššūkius, kuriuos gali sukelti šie perspektyvūs metodai, ir įtraukti tinkamas apsaugos priemones.

Šiuo tikslu rekomenduojame peržiūrėti 8 straipsnį, siekiant užtikrinti, kad duomenų tvarkymas, susijęs su administraciniais įrašais ir kitais duomenų šaltiniais, būtų atliekamas laikantis galiojančių teisės aktų, reglamentuojančių duomenų apsaugą, ir kad tiesioginis fizinių asmenų duomenų teikimas (išskyrus tam tikras išimtis, numatytas teisės aktuose, taikomas su sąlyga, kad naudojamos tinkamos apsaugos priemonės) būtų atliekamas savanoriškai.

Dėl administracinių įrašų siejimo, numatyto 11 straipsnyje, mes taip pat pabrėžiame, jog būtina užtikrinti, kad bet koks toks siejimas būtų atliekamas laikantis duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų, tik būtinais atvejais, proporcingai, ir taikant valstybės narės arba Sąjungos teisėje numatytų apsaugos priemonių.

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS,

atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, labiausiai į jos 16 straipsnį,

atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, labiausiai į jos 7 ir 8 straipsnius,

atsižvelgdamas į 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo,

atsižvelgdamas į 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo, labiausiai į jo 28 straipsnio 2 dalį,

PRIĖMĖ ŠIĄ NUOMONĘ:

1. Pasiūlymo prielaidos ir tikslas

1. 2016 m. rugpjūčio 8 d. Europos Komisija (toliau – „Komisija“) išleido Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma bendra Europos statistikos, susijusios su asmenimis ir namų ūkiais ir pagrįstos iš imčių surinktais individualaus lygmens duomenimis, sistema, pasiūlymą (toliau – „Pasiūlymas“) ⁽¹⁾. Tą pačią dieną Komisija paprašė Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (toliau – „EDAPP“) kaip nepriklausomo patariamąjo organo pateikti savo nuomonę. 2016 m. lapkričio 25 d. Europos Sąjungos Taryba (toliau – „Taryba“) taip pat pateikė prašymą.
2. Kaip numatyta jo 1 straipsnyje („Dalykas“), Pasiūlymo tikslas yra sukurti bendrąją Europos statistikos, susijusios su asmenimis ir namų ūkiais ir pagrįstos iš imčių surinktais individualaus lygmens duomenimis, sistemą.

⁽¹⁾ COM(2016) 551 final.

3. EDAPP atsižvelgė į Pasiūlymo politikos tikslus. Jis palankiai vertina:
  - tai, kad su juo buvo konsultuotasi ir kad ši konsultacija yra paminėta siūlomo Reglamento 23 konstatuojamojoje dalyje,
  - 20 konstatuojamosios dalies, kurioje nurodyti galiojantys duomenų apsaugą reglamentuojantys teisės aktai (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) 95/46/EB ir Reglamentas (EB) Nr. 45/2001) įtraukimą, taip pat
  - pateiktą nuorodą į duomenų apsaugos taisykles, taikomas siejant įvairius įrašus apie fizinį asmenį (11 straipsnis).

2. Apžvalga ir pagrindinės problemos

4. Mūsų didžiausias rūpestis yra esamo projekto neaiškumas, susijęs su galimybe naudoti „administracinius“ duomenis ir „didelius duomenų rinkinius“, pavyzdžiui, telefono vietos nustatymo duomenis, įmonių ir mokesčių registrus, socialinio draudimo ir medicininius įrašus, darbo biržų ir socialinės apsaugos organizacijų įrašus. Nors dideli duomenų rinkiniai gali žadėti naujų galimybių ir efektyvesnį oficialių statistinių duomenų rengimą, jie taip pat kelia tam tikrą pavojų, ir todėl siūlome rūpestingai išnagrinėti visas su jais susijusias nuostatas ⁽¹⁾.
5. Be to, mes palankiai vertintume, jei būtų aiškiau nurodyta tai, kad visais atvejais, kai informaciją tiesiogiai teikia fiziniai asmenys, jie tai turi daryti savanoriškai, ir teisinis pagrindas tvarkyti šiuos asmens duomenis turi būti sutikimas, numatytas Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (toliau – „BDAR“) 6 ir 7 straipsniuose ⁽²⁾, išskyrus atvejus, kai pateikti informaciją konkrečiai reikalaujama pagal Sąjungos arba valstybių narių teisę, vadovaujantis galiojančiais duomenų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.
6. Atsižvelgdami į šiuos susirūpinimą keliančius klausimus, mes ypatingai palankiai vertintume, jei teisės aktų leidėjai galėtų aiškiau suformuluoti 8 straipsnį (dėl duomenų šaltinių ir metodų).
7. Kitos svarbios nuostatos, kurias EDAPP nuomone būtų galima patobulinti, gali būti šios:
  - 2 straipsnio e punktas dėl sąvokos „administraciniai įrašai“ apibrėžties,
  - 4 konstatuojamoji dalis dėl „administracinių šaltinių“ naudojimo statistikos reikmėms,
  - 20 konstatuojamoji dalis dėl galiojančių duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų ir sąvokos „svarbiūs visuomenės interesai“,
  - 11 straipsnio 1 dalis dėl imčių sąrašų.

3. Rekomendacijos

3.1. Nuorodos į galiojančius duomenų apsaugą reglamentuojančius teisės aktus (20 konstatuojamoji dalis)

8. Atsižvelgiant į siūlomo Reglamento įsigaliojimo datą, 20 konstatuojamojoje dalyje gali prireikti atnaujinti nuorodas į galiojančius teisės aktus. Visų pirma, juos gali prireikti pakeisti nuorodomis į Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR), kuris įsigalios nuo 2018 m. gegužės 25 d., ir nuorodomis į naują teisinį dokumentą, pakeisiantį Reglamentą 45/2001.
9. Mes palankiai vertintume nuorodą konstatuojamojoje dalyje į apsaugos priemonių, susijusių su asmens duomenų tvarkymu statistikos reikmėms pagal BDAR 89 straipsnį, laikymąsi.
10. Atsižvelgiant į tai, kad Pasiūlyme numatytas duomenų, gautų iš naujų duomenų šaltinių, naudojimas, kuris gali apimti, pavyzdžiui, vietos nustatymo duomenis, gautus iš mobiliųjų telefonų įrašų (žr. 3.4 dalį, kurioje aptartas 8 straipsnis), rekomenduojame įtraukti konkrečią nuorodą į E. privatumo direktyvą ⁽³⁾, kuri šiuo metu peržiūrima (arba, prireikus, atsižvelgiant į laikotarpį, į naują E. privatumo reglamentą).

3.2. Nuorodos į „svarbius visuomenės interesus“ (20 konstatuojamoji dalis)

11. Kad nuorodą lengviau suprastų ne specialistai, rekomenduojame, kad po teiginio „svarbius visuomenės interesus“ būtų pridėti žodžiai „pagal Direktyvos 95/46/EB 8 straipsnio 4 dalį“. Jei tekste minimas BDAR, tinkama nuoroda būtų į BDAR 9 straipsnio 2 dalies g punktą.

⁽¹⁾ Apie didelių duomenų rinkinių galimybes, pavojus ir iššūkius žr. EDAPP nuomonę 7/2015 „Pasitinkant didžiųjų duomenų iššūkius“: https://secure.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2015/15-11-19_Big_Data_EN.pdf. Konkrečiai žr. 1 skirsnį.

⁽²⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁽³⁾ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

3.3. Administracinių įrašų apibrėžtis (2 straipsnio e dalis ir 4 konstatuojamoji dalis)

12. Pasiūlymo 2 straipsnio e dalyje „administraciniai įrašai“ apibrėžti kaip „ne statistikos šaltinių (paprastai – viešųjų įstaigų), kurių paskirtis savaime nėra susijusi su statistika, savo tikslams surinkti duomenys“. Toliau sąvoka „administraciniai įrašai“ pavartota 8 straipsnyje ir 4 konstatuojamojoje dalyje.
13. Ši administracinių įrašų apibrėžtis atrodo labai plati ir panašu, kad ji praktiškai apima „bet kuriuos kitus duomenų šaltinius“, kitą sąvoką, vartojamą 8 straipsnyje. Taigi, pagal tokią apibrėžtį sąvoka „administraciniai duomenys“ gali apimti, pavyzdžiui, ne tik viešųjų įstaigų administracinius įrašus, bet ir tokius šaltinius, kaip mobiliojo telefono vietos nustatymo duomenys, kurie tokia prasme, kokia ši sąvoka paprastai vartojama kasdienėje kalboje, ne visada laikomi „administraciniais įrašais“.
14. Nepanašu, kad tai savaime turėtų tiesioginį poveikį asmens duomenų apsaugos lygiui, atsižvelgiant į tai, kad bet koku atveju 8 straipsnyje numatyti „bet kurie kiti duomenų šaltiniai“. Vis dėlto, kad būtų aiškiau, teisės aktų leidėjai galėtų apsvarstyti galimybę peržiūrėti 2 straipsnio e dalį ir siauriau apibrėžti „administracinius įrašus“, arba teisės aktų leidėjai galėtų iš viso išbraukti 2 straipsnio e dalį ir vietoje jos 8 straipsnyje nurodyti „administracinius įrašus, sukurtus organizacijos, paprastai viešosios įstaigos, kitoms, ne statistikos reikmėms, ir bet kokius kitus šaltinius, metodus arba naujoviškus būdus...“.
15. Be to, kaip pastebėjome pirmiau, 4 konstatuojamoji dalis konkrečiai skatina naudoti administracinius šaltinius statistikos reikmėms. Mes palankiai vertiname tai, kad šioje konstatuojamojoje dalyje pabrėžta būtinybė užtikrinti, „kad ši statistika būtų kokybiška, tiksli, savalaikė ir palyginama“. Kad ši nuostata būtų dar geresnė, rekomenduojame pridėti nuorodą į asmens duomenų apsaugą. Pavyzdžiui, pastraipos pabaigoje galima pridėti šį tekstą: „ir apsaugota teisė į asmens duomenų apsaugą“.

3.4. Duomenų šaltiniai ir metodai (8 straipsnis)

16. Be tiesiogiai respondentų teikiamų duomenų, 8 straipsnis mini ir „administracinius įrašus ir bet kuriuos kitus šaltinius, metodus ar naujoviškus būdus, jei juos taikant galima rengti palyginamus ir konkrečius, šiuo reglamentu nustatytus taikytinus reikalavimus atitinkančius duomenis“.
17. 8 straipsnyje atsispindi Aiškinamojo memorandumo 13 puslapyje numatyti ketinimai leisti ir skatinti „naudoti naujas duomenų rinkimo formas ir alternatyvius duomenų, įskaitant administracinius duomenis, šaltinius bei modeliais ir dideliais duomenų rinkiniais pagrįstus įverčius“. Be to, žiūrėkite pirmiau minėtą Pasiūlymo 4 konstatuojamąją dalį, skatinančią „dėl technologijų pažangos <...> naudoti administracinius šaltinius“, ir 13 straipsnį apie pagrįstumo ir bandomuosius tyrimus, kuriame taip pat aptartas kitų duomenų šaltinių naudojimas.
18. Statistikos srityje, kaip ir kitose srityse, dideli duomenų rinkiniai gali suteikti naudos, pavyzdžiui, padidinti veiksmingumą. Tačiau jie gali kelti ir papildomą pavojų. Nauja duomenų apsaugos sistema, o labiausiai BDAR priėmimu, siekiama įveikti šiuos pavojus tokiomis būdais, kurie užtikrina apsaugą, bet tuo pačiu leidžia ir toliau lanksčiai naudoti duomenis, įskaitant ir statistikos reikmėms.
19. Gali būti, kad visgi ir toliau reikės kitų teisinių priemonių nacionalinės arba Sąjungos teisės, reglamentuojančios statistiką, srityje, kad dideli duomenų rinkiniai statistikoje galėtų būti plačiau naudojami galiojantiems duomenų apsaugą reglamentuojantiems teisės aktams neprieštaraujantiais būdais.
20. Dabartinis Pasiūlymas neturėtų sudaryti iliuzijos, kad pats 8 straipsnis suteikia pakankamą teisinį pagrindą naudoti didelius duomenų rinkinius Pasiūlymo reikmėms. Labai svarbu, kad konstatuojamojoje dalyje ir 8 straipsnyje kartu būtų aiškiai nurodyta, kad bet koks didelių duomenų rinkinių šaltinių naudojimas turi būti vykdomas laikantis galiojančių duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų, ir tik turint tam tinkamą teisinį pagrindą pagal BDAR 6 straipsnį.
21. Šiuo tikslu rekomenduojame pakeisti 8 straipsnį ir išdėstyti jį tokia redakcija:

8 straipsnis

Duomenų šaltiniai ir metodai

1. Valstybės narės teikia 1 straipsnyje nurodytus duomenis, naudodamos vieną ar kelis iš toliau nurodytų šaltinių, su sąlyga, kad jie tenkina 12 straipsnyje nustatytus kokybės reikalavimus, **ir yra surinkti ir toliau tvarkomi laikantis galiojančiuose duomenų apsaugą reglamentuojančiuose teisės aktuose numatytų apsaugos priemonių:**

- a) **savanoriškai** tiesiogiai respondentų pateiktą informaciją, **gavus duomenų subjektų sutikimą pagal [BDAR] 7 straipsnį (išskyrus atvejus, kai pateikti informaciją konkrečiai reikalauja Sąjungos arba valstybių narių teisės aktai, taikomi duomenų valdytojui, ir jei taip pat numatomos tinkamos priemonės duomenų subjektų teisių ir laisvių ir teisėtų interesų apsaugos priemonės).**

b) administracinius įrašus ir bet kuriuos kitus šaltinius, metodus ar naujoviškus būdus, jei juos taikant galima rengti palyginamus ir konkrečius, šiuo reglamentu nustatytus taikytinus reikalavimus atitinkančius duomenis.

2. Valstybės narės teikia Komisijai (Eurostatui) išsamią informaciją apie naudojamus šaltinius ir metodus.

3.5. Imčių sąrašai (11 straipsnis)

22. 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad imčių sąrašai apima ir „informacij[ą], kaip susieti asmenis su kitais administraciniais įrašais, kiek tai leidžiama duomenų apsaugos taisyklėmis“.

23. Rekomenduojame pakeisti antrosios sakinio dalies formuluotę ir išdėstyti ją tokia redakcija: „*kiek tai yra būtina ir proporcinga ir kiek tai konkrečiai leidžia Sąjungos arba valstybių narių teisės aktai, taikomi duomenų valdytojui, ir jei taip pat numatomos tinkamos priemonės duomenų subjektų teisių ir laisvių ir teisėtų interesų apsaugos priemonės*“.

4. Išvados

24. EDAPP rekomenduoja:

— 20 konstatuojamoje dalyje minint galiojančius teisės aktus, įtraukti nuorodą į E. privatumo direktyvą taip pat, jei reikia, reikiama atnaujinti visas atitinkamas nuorodas, atsižvelgiant į esamą duomenų apsaugos sistemos peržiūrą,

— paaiškinti nuorodas į „*svarbius visuomenės interesus*“ 20 konstatuojamoje dalyje,

— šiuo tikslu rekomenduojame peržiūrėti 8 straipsnį, siekiant užtikrinti, kad duomenų tvarkymas, susijęs su administraciniais įrašais ir kitais duomenų šaltiniais, būtų atliekamas laikantis galiojančių teisės aktų, reglamentuojančių duomenų apsaugą, ir kad tiesioginis fizinių asmenų duomenų teikimas (išskyrus tam tikras išimtis, numatytas teisės aktuose, taikomas su sąlyga, kad naudojamos tinkamos apsaugos priemonės) būtų atliekamas savanoriškai,

— dėl administracinių įrašų siejimo, numatyto 11 straipsnyje, mes taip pat pabrėžiame, jog būtina užtikrinti, kad bet koks toks siejimas būtų atliekamas laikantis duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų, tik būtiniais atvejais, proporcingai, ir taikant valstybės narės arba Sąjungos teisėje numatytų apsaugos priemonių,

— apsvarstyti galimybę pakeisti sąvokos „*administraciniai įrašai*“ apibrėžtį 2 straipsnio e dalyje ir su tuo susijusią 4 konstatuojamąją dalį papildyti nuoroda į teisę į asmens duomenų apsaugą.

2017 m. kovo 1 d., Briuselis

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno padėjėjas